

Tidskriften

Ens Ropandes Röst i Öknene.

N:o 1.

Januari.

1852.

Inledning.

Då denna tidskrift nu börjar sitt lopp, så må vi med några förord förklara des titel.

I början af Mathei 3 Kapitel finne vi, att Johannes döparens blifwer kallad **ens ropandes röst i öknene**, hvarom redan Esaias profeterat (Es. 40:3). Hos Esaias heter det wäl: **ens predikares röst är i öknene**, men detta kommer på ett ut, enär predika betyder ropa eller utropa. Att Esaias profetia syftar på Johannes döparen, såsom Messias förelöpare, det blifwer klart äfwen om man blott flyktigt genomläser de första 11 werserna af Esaias 40 Kap. Ty då profeten i början uppmanar sig och andra predikare, att trösta Guds folk och tala ljusliga om syndernas förlåtelse, så inses lätt, att detta syftar på gryningen af nya förbundets nåderikare tid, då Evangelium skulle klarare och rikare förkunnas för dem, som suckade efter andelig förlossning och "wäntade efter Israels tröst." Och då Profeten förkunnar, att all menlig godhet skulle torkas bort och förwifwas,

såsom hö och blomster, då till Zion skulle bringas denna Evangeliska tidning: **Si! der är edar Gud, och den gode Herden skulle framtråda med de mest härliga bewis på öfverswimmerlig herda-huldhet, så är detta en af de klaraste och huguerikaste fingerwisningar på vår dyra Frälsares uppträdande till att utbrä det stora åter-läningewerket. Och då Profeten härwid talar om en predikares röst, som i öknene skulle uppmana folket, att bereda Herrans väg eller förbereda folket, att emottaga denna stora Herde och salighetshörding, så kan denna röst i öknene ej wara någon annan, än Johannes döparen och hans bättrings predikningar. Detta öfverensstämmer ock med den profetia, som framställes af den sista profeten Malachias, genom hvilken Herren talar: "Si! Jag skall sända eder den profeten Elias, förr än den store och förskräckelige Herrans dag kommer." Att denna Elias betydde Johannes döparen, hvilken skulle uppträda såsom en ny Elias eller med Elias anda och kraft wid nådadagens uppgång, det förklarar Frälsaren sjelf med uttryckliga ord i Math. 11 Kap. 14 vers. Att Herrans dag eller den genom Kristum uppgångna nådadagen af Malachias kallas förskräckelig, låter förklara sig genom det Evangeliska ljusets fördömande af mörker, obotsfärdighet, otro och egenrättfärdighet.**

Wid denna nådadagens början skulle Johannes döparen uppträda, såsom ens predikares röst, som skulle ropa: **Bereder Herrans väg, och hvars ropande här skulle tillika wara beredande.** Evangelisten Matheus skrifer tydeligen, att Johannes döparen war den, om hvilken Esaias på öfbräda ställe profeterat.

Johannes skulle uppträda i öknene. Dermed antydes ej blott det yttre ställe wid döda hafwet, der Johannes döpte och predikade, utan tillika den andeliga öknene, det andeliga mörker, död och förderf, som rådde i Judiska landet och änmer uti hednalanden wid Frälsarens framträdande med sitt himmelsjus.

Sufwudinnehållet af Johannis predikan war detta: **Görer bättring: himmelriket är kommet hardt t när! Bereder Herrans väg!** Denna bättring eller sinnensförändring, syndakänsla jemte ånger och affky för allt syndawäsende och fruktan för den fördönelse de genom synden dragit öfwer sig, berde hos Johannis åhörare wäckas om de skulle kunna wälkomna och emottaga Kristus, som kom med så härliga nåde-anstalter och krafter till fallne syndares benådning, helgelse och salighet. Att ej detta himmelrike och dess store konung och Herde Kristus skulle af dem försakas och sålunda gå dem förbi, skulle Johannes gå såsom en härold och bebåda Frälsarens ankomst och uppmana folket att låta den förberedande Nåden wäcka deras samweten och öppna deras hjertan att med lefwande tro emottaga Frälsaren och sålunda främja himmelrikets framgång. Men det war ej blott på den tiden, som en wäckande Johannis röst war nödig, om något djupt och sannt Gudaktighetslif skulle wäckas och Evangelii nåd och Frälsaren i förberedda hjertan anannas. En sådan wäckelse war nödig i alla tider. Den har ock alltid skallat, der wakra waktare ropat i öknene för att bereda Herrans väg, att af öknar, skulle warda örtagårdar. I dessa örtagårdar har ock alltid lagens

friska Nordnävder varit behöfveligt och välsignadt. Skulle det icke ännu så vara? Skulle icke bättringens väckande Johannis röster behöfvas måhända mer än någonstän i våra wackliga, själsöwäldiga, ljumma och söfwannde tider, om ej himmelriket skall gå öf förbi, Ewangelium blifwa bland öf förtäckt, misbrukat och förlorat och ett finare hedendoms mörker alltmer förödande rufwa öfwer den så kallade Kristenheten? Med skäl hyfses denna rysliga farhoga af många lärare och åhörare, som med wakna och upplösta förståndsbögans betrakta tidens tecken. Wi erkänne öf dela denna farhåga. Wi tro, att om himmelriket skall komma till samhällen och enskilda, så måste de wäckas ur syndadwalan och ifrån Egyptiskt tråldomsmörker föras till Sinai, för att af des dunder och blixt höra och se den hotande fördbmelsen och deraf drifwas att på allwar söka sin ewiga frälsning. Wi tro att äfwen hos enskilda, som skola frälsas, en gamltestamentisk tid skall föregå den Nya testamentiska, en lagens predikan före Ewangelii, en Johannisröst före Guds Lamb. Wi tro på sanningen af Apostelens märkelige ord, att lagen skall vara vår tuktomästare till Kristus eller som det står i våra symboliska böcker, att tron aflas och födes i ett samwete som är förskräckt öfwer synden. I denna öfwerlygelse och för att i vår ringa mon befordra wäckelser till sann bättring och Kristendom, hafwe wi företagit öf utgifwande af denna tidsskrift. Mätte det påsyftade ändamålet genom Herrans wälsignelse i någon mon winnas både när och fjerran! — Gack ut du ropandes röst och blif i Herrans hand ett medel (som och det rim-

gaste) till själaras wäckelse, bättring och frälsning. Öfwerlyg många falska kristna om syndafömmens fara, om werldens falska frid. Säg dem, att nu är tid att uppstå af fömmen, om ej himmelriket skall tagas ifrån öf och mörker begripa öfs. Tala kärlekens allwar och ömhet i en lättönnig och bister tid. O! mätte du, der du framgår, bli en predikares röst, som bereder Herrans wäg till många själaras uppwäckelse, bättring och salighet!

D.

Guru står det till med christendomen i Lutheriska kyrkan?

Tiden är bitter och allwarfam. Den hotar med revolutioner och blodbad. Den politiska stormen tiuter redan i knutarne, och Samhällebyggnadens grundwalat darra, för den storm som hotar med allmän förstörelse. Detta ser hwar och en, som aktar på tidens tecken, ja äfwen den blinde ser, att werlden icke kan hålla ihop som den nu är; men waktarena på Sions murar tyckas icke märka, hwad tiden lider. Att en politisk jordbäfning är nära för handen, det ser hwar och en, som gifwer akt på tidens tecken, men hwad det är för en wulkan, som nu brinner och sjuder under jorden det tyckes ingen hafwa rätt undersökt. Mågra skrifwarsar påstå att Regeringen är aldeles på tok: de påstå, att de mächtige på jorden rå förj allt det Glände, som nu drabbar den fattiga: de påstå, att alla Kessare och Konungar äro Tyranner: de påstå, att de rika och mächtige äta upp den fattiges swett och nöda: dessa werldens skrifwarsar påstå, att det är nöden, som tvingar det fattiga och utarmade folket att göra upror

emot öfverbeten. Men wi påstå, att det är diefwulen, som gjort en del fattiga, och en del bottenrika: det är diefwulen, som *) drifwer det fattiga folket, att göra upror. Det är samma ande, nemligen denna werldens Gud, som har gjort många af de mäktige på jorden till blodfugare och tyranner. De diefwulsta passioner, hwaraf de mäktiga, rika och fattiga äro beberrskade, måste nu bryta ut i Revolutioner och tyranni. Dessa infernaliska Passioner utgöra den underjordiska elden, som nu botar att spruta sin brinnande lastväström öfwer hela den kristina werlden, åtminstone i Europa. Det är ormaettret, som fräter i alla deras ädror, isfrån den rike till den fattige, isfrån den höge till den läge, isfrån flottet till buddan, och detta ormaetter sprutas nu ut genom mun och näsa på alla dem, som äro märkta med wilddiurets wedertecken i sina anleten. Det är en andelig sjukdom; som fräter och plågar både kyrkan och staten: hela hufwudet är krankt, hela hjertat är försmäktadt; **Es. 1. 5.** *Från fotabjället allt up till hufwudet är der intet helt uppå, utan sår, svullnader och etterbölder the ther intet plåstrade, eller förbundne eller med oljo mökte äro.* **Es. 1: 6.**

Här målar Profeten hela sambällekrodden; och faller han i den 5 wersen börjar isfrån hufwudet och i den 6:te isfrån fötterna, så har han likwäl icke påstått, att sjukdomen började antingen isfrån hufwudet eller isfrån fötterna: men bierstat i Israël, — i Christenhetene — är sjuk: och detta kan ingen jordisk Doktor hjälpa. Flere skarpsynta forskare i människö släktets historia hafwa anmärkt att tyren och sedes-

*) Under Guds streffe och tillskändande sech rättfärdiga domar, förstås-

fördesmet hafwa föregått staternas undergånga: och likasom mörkret foregitt jordbäfningen wid frälsarens död, så har öfwen ett andeligt mörker alltid swärfat öfwer staterna fore den politiska Räkningens utbrott. Iudiska folkets historia visar, att Religions föraktet, ottron och det deras foliande sedefördesmet war orsaken till Iudiska statens undergång. Men de kunde aldrig öfwerthgas derom, att de hade sunkit så djupt i det andeliga mörkret. Hade Judarne antagit kristendomen, så kunde det alldrig hafwa fallit dem in, att göra upror emot den öfwerlägena Romerska magten. Grefterna kunde försona sin frihet emot den öfwerlägsna Persiska magten, men så snart tyren och sedefördesmet tog öfwerhand, måste de duka under den Macedoniska och Romerska öfwermagten. Många häfdatelnare hafwa anmärkt, att Romarens stränga seder, ehuru sträfwade de än woro, i republiken woro likwäl den indre kraft, som gaf dem styrka i fält, och gjorde dem öfwerwinnetliga: men med sedernas förfall fölide öfwen den andeliga och krossliga kraftens förslappning, så att de icke kunde försvara sig emot barbarerna. Det vill jag icke hafwa sagt derfore, att wi såsom kristna böra antaga bedniska bruk och seder, utandersfore, att bedningarne skola anklaga nu tidens kristna på domens dag: de skola anklaga och döma dem för otro, Gudlöshet och Religions förakt. Ty lätt skulle det wara att bewisa, att massan af folket uti det gamla Grefeland och uti det gamla Rom war på långt när icke så Gudsaktig och så Gudlös, som de döpta bedningarne nu för tiden äro. Man har öfweranmärkt, att all Tro, och all religion war hardt nära utplånad någon tid fore Franska revolutionens utbrott

(1789-1793); och därför gick det äfwen så lätt, att reta folkmassan till upror; ty ett folk som icke bar någon tro på ett bättre lif efter detta, måtte söka sin lycksalighet uti sintliga njutningar, emedan det icke wet hvad som föreskrif i Ewigbeten; men hwarifrån skall folket förtiena sig en supstytswer, om det icke får röfwa af de rika: Hwar och en äregerig kanalsje, som sjelf vill svinga sig till makten, kan reta ett sådant folk till upror och plundring bara han lofwar dem duktigt med drickspengar. Sådant är nu tillståndet i Europa, att det icke behöfver mer än en qnilla fruk afgrunden för att tända eld i den politiska långbatmen. Wårt utträdande i werlden är såsom en ropandes röst i öfren, hwarest ingen kristen människa hör wår röst. *) Endast wilda djur, gastar och flogdieflar, wargungar och kattugglor, Markattor och Huggormars afödda stola förargas bjwer detta ropande, och säga: till helwete med swärmarren, lättaren och affällingen ifrån den rena Ewangeliska läran. Wårt ropande går deryd ut, att hela kristenheten är sjuk, att ormaet ret fräser i alla deras ädror, att hjertat d. w. s. kyrkan är angripet af etterbölder; att waktarena på Zions muror äro stumma hundar, de skälla intet och för detta ändamål wilja wi först wälja:

Några utdrag af Tegners kyrkotal, införda i afstonsbladet den 6:te September 1851 nro 206.

Det war en tid, då Afstonsbladet öfwerföll Tegner med ett förfärligt hundskall, i antledning af deras olika åsikter i Politiken. Tegner hade en gång uti ett tal strött sanningens bitterfält uppå denna kristendomens blodigel, som uti

*) Öfverbole för att teckna det dystra tillståndet i kristenhetens sista hela.

värde land sukt ut ända till sista droppen af det dyra förförmings blodet uti de bildade och halfbildade klaffernas hjertan. Tegner stod den tiden uti werldens böggla gunst, för sitt "Blygsrande smilke" och afstonsbladet stod äfwen en trorpa högre upp uti den allmänna opinionen än nu, då det börjar tyna af uti afstonsytningen af sin ärans glans. Tegner har nu sjunkit ner uti den mörka hålan som kallas graf, asgrund, helwete *) men hans skrifter söka ännu uti Afstonsbladets spalter. Emellan tid ser det nästan så ut, som skulle äfwen afstonsbladets Sol och hafwa börjat tänka på sin ofaliga hädanfärd, emedan han här uttröder såsom en med Tegner längesedan försonad broder. Af fruktan för werldens smädelse på hans döda minn, måtte han sjelf, jag menar Afstonsbladet, strö kionnar på Tegners graf; ty afstonsbladet, som i lifstiden icke gaf Tegner någon samwets frid för hans affall från den rena politiska läran, måtte nu lemna honom frid i grafwen: och Gud gifwe, att han också hade frid i Ewigbeten;

Wi skulle werkeligen unna honom Samwets frid i Ewigbeten, om hans skrifter, som ännu söka ibland de lefwande — eller ibland de döda — icke skulle söra samwets friden genom den söra wigt, som Rationalismen och äfwen den döda Trons anhängare lägga på Tegners åsikter i Religionen.

Wi kunna wäl icke bestämt påstå, att Tegner war en fritänkare i afseende på den kristna läran, men i sitt lefwerne war han wäl en stor fritänkare; ty han tyckes bysa den föresättningen om Gud, att han icke är så nogräknad med människans förteliga swagheter, d. w. s. synd frit bara du tror. — Till detta fritänkari i lefwernet bidrog wäl äfwen hans sjelfmedwettande af sitt eget stora smilke som

*) Detta är förf. fruktan ej bestående dem, som heter Herranom till.

förde honom till tinnarne af äran^s Tempel; Han wisse ganska väl, att werlden icke skulle fördöma honom eller anse honom för en lättare därför att han war en fritänkare i lefwernet. Det stora snillet, får alltid Gudomliga rättigheter af werlden, ehuru Evangelium visar, att hwar och en, som har selskmedvetande af sin Gudomliga natur, är alltid mest utsatt för Djefwilens frestelser. Stråfwandet efter Magt och anseende i werlden är den svåraste frestelse hwarmed Djefwilten anfäller hwar och en, som har medvetande af sin Gudomliga natur. Att Legnér hade ett "blirrande snille" det har äfwen afsonbladet erkänt, och om man får tro Sagnés påhållande, att kristli Gudomlika anseende icke nedsattes derigenom, att han så till wida kallades för Guds Son, som han war utrustad med större förstånd än andra mennistor; så blir icke heller Legnérs Gudomliga anseende nedsatt derigenom, att Afsonbladet och andra frihets kämpar ansågo honom ega mindre förstånd än andra mennistor uti politiken. Hvad wi med säkerhet kunna påstå är, att Legnér hade medvetande af sitt stora snille och därför kunde han icke motstå den byllning, som werlden här tilldelat honom. Han kunde icke säga till äregerligheten: **gack bort Satan.** *) Den Gudomlighet, som Legnér mest dyrkade, d. v. s. den Passion hwaraf han beherrskades war äran eller ambitionen, hvilken af werldens stora män värderas öfwer alla andra Gudomligheter, emedan denna Passion har fått en wiß moralisk anställning. Det är en Satan, omskapad till en Ihsens Engel. I hela werlden anser äran för någonting stort och Gudomligt, ehuru

*) Hans inre strider och förföl härt känna wi ej.

ett historien visar, att äregerligheten störas så många stora män i forderfwet Om det blirrande snillet, skulle bestämma menniskans moraliska karaktär, så skulle Legnér kunna utryhöjas till en stor Gud^s ibland Hedningarne, eller till te helkon i rikswedomet, hvarom han af alla små inliden är utryhöjd till Gudomlig rang veder och wördighet: de hysa större aktning för Legnérs stora snille, än de hysa för Ståraren, som gaf det stora snillet. Men nu kunna icke ens våra hedniska moralistofoser antaga, att snillet bestämmer menniskans moraliska karaktär. Moralistofoserna påstå, att det är den moraliska wiljan, som är nedlagd i Förnuftet, som bestämmer menniskans moraliska karaktär. Sålledes kan det blirrande snillet, i förening med en ond wilja, åstäckomma mera ont än godt; och en menniska, som är utrustad med större förstånd än andra mennistor, kan åstäckomma mera ondt än godt, om ett dåligt hjerta bestämmer det stora Förståndets operationer. Huruwida Legnér hade en ond wilja eller moralisk wilja, stola wi denna gången lemna osagdt; men att han icke war någon kristen i lifwet, och kanske blef det aldrig i döden, det wisa alla hans handlingar. Wi hafwa alldrig hört om honom berättas något enda *) ädelt drag som kunde jämföras med dygdiga bedningars handlingar; alla anekdoter om Legnér gå ut på owickheter och dessa owickheter hålla sig icke alltid inom ansändighetens gränser. Wi kunna icke ens jemföra Legnér med de dydgigare hedningarne, som satte sin högsta ära uti en ostraffelig wandel. Den, som wiill döma utan wäld om Legnérs moraliska karaktär, måste fälla det omdöme, att han

*) wi förneka ej därför, att ädla hednadrags kunnat hos honom funnas.

I moraliskt affende står långt efter de dygtigare bedningarna. En sådan man, som till och med bedningarna måste fördöma på domens dag, anses nu för ett stort luss i kristenbetens; och då han med sitt stora anseende i världen faller ett ofördelaktigt omdöme om Pietismen, så anses det naturligtvis för säkert, att Läsaeriet och Pietismen är ett "ohäggligt svärmeri," ty Tegnéér har fördömt Läsaeriet, och Tegnéér's ord äro lika Gudomliga, som Guds egna ord.

Det elaka ryktet har berättat att Tegnéér äfwen dyrkade Bacchus och Venus. Vi kunna icke känna hurvida detta rykte eger någon grund. Men af wiisa siffrord, som af hans politiska motståndare riktades offentligan mot honom på Riksdagarne, kunna wi draga den slutsats, att icke alla onda rykten om Tegnéér varit alldeles ogrundade. Tegnéér utträdde sig på en Riksdag: "wi äro ett litet folk, wi bära ställa oss Wolens öde till Efterdöme." Detta laconiska yttrande af Tegnéér, wäkte den billiga hemmi hans politiska motståndares hjertan. Den förtulliga frihetens kämpar utträdde mot Tegnéér med de bitraste smädelser och ehuru dessa utswar i säkrastäder: alltid föra det wackra ordet på tungan: "att inga Personligheter få angripas på tribunen," kunde likwäl Ankariswärd och Petré icke afhålla sig från otidigheter. När Ankariswärd beswarade Tegnéér's laconiska yttrande med ett långt tal på Riddarhuset, kunde han icke afhålla sig från siffrord, riktade mot Tegnéér's Personlighet. Ankariswärd sade ibland annat: "Han (Tegnéér) hotar oss med Wolens öde, men se Stater ragla icke lika lätt som indiwider"! war detta hedertligt, war det ridderligt eller war det parlamentariskt att utswara

I siffrord riktade mot Tegnéér's Personlighet? men man finner af de liberala kämparnes utswarande på Riksdagarne, att de äro lika stora siffrordare, som deras politiska motståndare, ty de kunna icke handla consequent i öfwerensstämmande med sina egna antagna grundsatser. Någon tid ferut hade Tegnéér yttat uti ett Tal till Gymnasii ungdomen: „om jag minns rätt, så berättar Plutarchus att Aeolus hade en pose, hwarutur han släppte allehanda windar. Dessa så ord gjorde så ondt i Afionbladets hjerta, att gästlan war på wägen att skrifa. Hans bundskall emot Tegnéér utträdde hela den liberala flögen i Afionbladets swalter. Vi hafwa ansett nödigt att förutskicka dessa anmärkingar om Tegnéér's moraliska karaktär, innan wi gå till graniska de kyrko Tal, som blifwit löfordade af Afionbladet. Wårt tidewärks swak är så förderfwad, att endast snillet, talangen, konsten och wetenskaper prisas; men dygden och religionen trampaas under fötterna: ja wi säga rent ut, att gamla Greker och Romare särlade künat mera affrende på stora och ädla handlingaar, än nu tidens kristne, som tykas wara slawade för löller och brott.

I anledning af Tegnéér's kyrko tal, kunna wi fråga: huru står det till med kristendomen i Swertige? Denna fråga torde Afionbladet och andra Nationalismens ereditanter kunna beswara. Afionbladet har alltid varit en presbatares; det har under hela tiden af sin politiska bana besökt Prästerna för siffrord och egenmyttiga affikter. Och om afionbladet hade himmelrikets nycklar i sina händer, skulle de förwaka alla presser med Resepas till Helwetet. Men huru har nu denna Presbatare kunnat försonas med Tegnéér's

minne? Jo! Herodes och Pilatus wore siendet i röstigt afseende, men för Jesu Nazareni skull blefvo de männer. Ingendera wille döma honom, men båda gjorde de gäff af honom. Man har wäl någon gång sett utställter i Pietistisk trykning så ruin i afsonbladet, äfwenom afsonbladet utaf utbehåwandet af Conventikel plakater; men att äfwen läsarena skäl seia slånge af den förnustiga rissan, deris hals war utsett prof i sommar 1851, när han på ett ställe tar ut om några Läsareföreläsningar, som blifwit hållna i sj. hwa hufvudstaden; och att afsonbladet nu förordar Leandres kyrkoforal, som äro ristade mot Läsare och Jesuiter, det bewisar, att afsonbladet icke är någon Läsare kreditant utan svarare en skende till Läriet. Afsonbladets "hjerter har varit ondt allt ifrån ungdomen;" det har hatat presterna emedan de alltid hafwa lagt hinder i vägen för äregriska planer; men icke deslominere känner det sig nu försonadt med Tegners minne, emedan han har fördömt läsarena. Han i Ålderdomen wäntar afsonbladet med otålighet "Israels tröst" uti förnustets Herradome.

Vi så nu att antera några utdrag af Tegners kyrkoforal, såsom de blifwit framställda i afsonbladet uti No 206, för den 6te Septemher 1851.

"Men än en gång" säger afsonbladet," klagar Tegner i dessa sina tal, öfwer det kalla, det beaktande, det kärlekslösa och juhl derfore odriktliga tidehwarfvet, i hwilket man egentligen icke älskar någonting annat, än sig sjelf och sin egen lunniga Personlighet." Om nu afsonbladet gillar detta Leandres ömdöme, så hafwa både afsonbladet och Tegner uttryckt som sitt tidehwarfs anklagare och domare, men det

to dömande gillas icke af någondera, när det kommer från en Läsare kreditant, det wille saas: afsonbladet och Tegners äga rättighet att "döma werlden," men icke Läsarena. Men hwarfore skulle Läsarena icke så döma werlden, när afsonbladet och Tegner döma werlden? monne derfore, att Läsarena icke döma en rätt dom? om en biskop i Swerrige dömer werlden, och fallar sitt tidehwarf för "ochristligt", hwarfore skulle en Läsare kreditant icke så uttala samma dom, att vårt tidehwarf är "ochristligt" ?." "Ja" uttrycker han (Tegner) på ett ställe," när, i nattens tystnad, de mörka föreställningarne swastwa omkring mitt sömnlösa läger; när jag tycker mig höra, huru lifmasken gnager på mitt folk, på mitt fädernesland, på mina egna hjertrötter, så förefaller det mig, som om förstörelsens Engel ginge genom tidehwarfswet, liksom fordomdags Sancheris Läsare: då tycker jag mig stå icke wid Christi, utan wid Christendomens graf, och klagar med Maria: de hafwa tagit bort min Herr. (Men hwarfore lyfnade icke Tegner till dessa mörka föreställningar?).

Hwarfore undersöfste han icke sitt hjertats tjuw, om dessa föreställningar wore en ingifwelse af en mörk ande? Låt wara, att dessa "mörka föreställningar" af Afsonbladet och andra Rabulitler betraktas som politiska griller eller mörka drömbilder, Uppwäckt af en mörk ande, så följer icke deraf, att de verkligen woro ingifne af en mörk ande. Twärt om tyckas dessa mörka föreställningar om det ochristliga tidehwarfswet, och om lifmasken, som gnager hjert rötterna, samt om Christendomens graf, verkligen

innehålla bedröfliga och försträfliga samlingar. Den änges
 vågar uttala, af fruktan för Goltets hat; men bwarit mot
 föreläsning, som innehåller en sanding, måste vara insig-
 men af en lifvare anse. I anledning af lifmassen som Leg-
 ner hörde gnaga på folket och hans egna hiertröter, måste
 vi äfwen framkasta den frågan, hvarföre Legner mot st-
 tet af sin lefnad yrtrade en wiß fruktan för döden. Borde
 icke han såsom ett werlds beröftadt Snille hafwa funnit
 ödelighetens bopp uti den så widt beröftade äran, för hvil-
 ken så många af Fornidens stora män uppofrade sin lif?
 Eller om han möjligt hulle den föreläsningen, att äran
 allena icke kan stänka ett stort Snille samwetslid i Ewig-
 heten; borde han icke hafwa funnit sin lyfsalighet uti den
 så högt beröfjade dygden, som war det högsta mål bwarit
 fornidens wise sträfswade? Eller om äfwen detta bopp und-
 ligen kunde swika honom uti lifwets wiktigaile ögonblick, så
 wida det aggande samwetet iwbända pågäde honom med
 den bedröfliga föreläsningen, att han icke yrkät dygdens hö-
 ga Ideal, borde han icke såsom christen hafwa funnit salig-
 hetens bopp uti försöningen med sin lifs upphöf?

Föreläsning.

Witeå.

Tryckt hos W. N. Nygren. 1852.

Tidskriften

Ens Hopandes Rösti i Öknen.

N:o 2. Februari. 1852.

Waka upp du som sofwer och stätt upp ifrån de
 döda, så warder Kristus dig uplysandens (Es. 5:
 14 v.).

Om morguen är tid att stå upp af sömnen, ödens
 broder, för att begagna ljuset af den allt högre stigande
 solen. Tillämpning häraf på det andeliga är lätt. Kris-
 tus är i den andeliga werlden rättferdighetens sol
 med salighet under sina wingar. Skall nu menni-
 skan få denna salighet, så är nödigt se denna solen.
 Men dertill behöfwes öppnade förståndögon och lif-
 fens ljus. Dessa förståndögon börja öppnas genom an-
 dans uppväckande nåd, som röwer den slumrande och li-
 kasom medwetslösa syndaren till någon beghnt sjelfläns-
 nedom. Och lifsens ljus börjar uppgå genom tronens hjer-
 teliga hänwändande till Tröskaren, som sade: den mig
 följer, han skall icke wandra i mörker, utan han
 skall få se lifsens ljus. Detta lifsens ljus har lysit in
 i alla trogna bröst i alla tider så i Gamla förbändets